Zaterdag 20 Mei 1944 — DAGBLAD — 61ste Jaargang No. 4211

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog
Redactie-adres Consciëntiesteeg 27. telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I.
Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Hitler-linie doorbroken.

Gaeta, Itri, Santa Olivia, Santa Lucia, Piedmonte veroverd.

Hevig bombardement op vier spoorwegcentra in Frankrijk.

Koning Petar wil een nieuwe Joegoslavische regering.

EEN TEGEN-INVASIE?

De Duitsers hebben transporten zweefvliegtuigen — verborgen in hangars — opgehoopt langs de Europese kust in aantallen die voldoende zijn om ten minste één divisie luchttroepen in Groot Britannië aan land te zetten. Dit werd gemeld door de „Daily Mail" dat zeide zijn inlichtingen te hebben uit „uitmuntende bronnen".

De Britten sluiten de mogelijkheid van een Duitse tegen-invasie niet uit.

Vijandelijke troepen zouden belast kunnen worden met de taak om de zenuwcentra, welke belangrijk zijn voor de Geallieerde oorlogsmachine, buiten werking te stellen.

Gelijk de Geallieerden zijn de Duitsers blijkbaar bezorgd om de militaire geheimen te bewaren nu de dag der invasie nadert. De radio van Moskou zeide, dat Duitsland alle vertrekvisa heeft ingetrokken en dat allen die aan de grenzen kwamen werden teruggezonden. Het Duitse Departement van Buitenlandse Zaken zou [illegible] gegeven, aldus de radio.

In een uitzending uit Berlijn zeide het DNB, dat de nazieluchtmacht van plan is „Portsmouth, Plymouth, Bristol en de havenwerken van Londen te verpletteren".

Deze havens — zo zeide Berlijn — „zijn tot berstens toe volgepropt met allerlei invasie-materiaal" (Londen, (AP) 19.5).

DE GAULLE INSPECTEERT HET ITALIAANSE FRONT.

Generaal Charles de Gaulle is in Algiers teruggekeerd van een inspectie der Franse troepen aan het Italiaanse front. Een zegsman van het Franse comité maakte bekend, dat De Gaulle op de morgen van 17 Mei vertrok en een bijeenkomst met Generaal Alphonse Juin had op het slagveld in Italië. Samen sloegen zij aanvallen van de Franse troepen op Esperia en San Olivia gade. De Gaulle confereerde met de Generaals Wilson, Alexander en Clark. Hij zeide: „Ik heb geen verklaring af te leggen.

De grond welke veroverd werd door onze troepen en onze bondgenoten en de gevangenen die genomen werden alsook de ijver van allen spreken voor zich zelf. Bovendien, de slag begint pas" (Algiers, (AP) 19.5).

WAT ER OVER IS VAN MONTE CASSINO.

„Succisa virescit" (Neergeslagen, toch bloeit zij op) — wapenspreuk van de abdij.

Lyn Heinzerling, die zich met het achtste leger te Cassino bevindt, seint als volgt:

Majoor Norman Newton, officier voor beeldende kunsten van de Geallieerde militaire regering, die bij het achtste leger is toegevoegd, verklaarde na een onderzoek van de puinhopen van de abdij op de Monte Cassino, dat zij weer uit het stof kan worden opgebouwd. [een schrale troost, zeker à la St. Patricks Cathedral — Redactie].

Newton (een Noordamerikaan), zeide dat het intérieur van de drie crypten nog zichtbaar is, doch dat de colonnaden vermist worden en de grote monumentale trap tot gruis geslagen werd. Het beeld van St. Benedictus is zonder hoofd, maar anders gaaf. In de basiliek staan de Zuidmuur en een deel van de grote pilaren bij de kruisgang nog overeind. **Overigens schijnt de basiliek verloren te zijn.**

Newton zeide, dat de oude mozaïk- vloer mogelijk onbeschadigd is, doch onder het puin ligt. Niets toont aan — zo zeide hij — of de bronzen deuren welke gegoten werden te Constantinopel in 1066 verwijderd of begraven werden. De mogelijkheid bestaat ook, dat de boekerij nog intact is onder het puin. [De boekerij van de abdij bestaat uit 20.000 gedrukte delen van de tijd dat de boekdrukkunst werd uitgevonden tot 1866, behalve nog talrijke handschriften waarvan verschillende nog eigenhandig getekend door Karel de Groote — Red.].

Newton voegde hieraan toe, dat er Duitse graven zijn temidden van het puin in de crypte. Officieren van de Geallieerde militaire regering zijn Cassino binnengekomen en verklaarden, dat er geen officier voor burgerlijke zaken zal worden gevestigd omdat er niets te besturen valt. Zij zeiden, dat de refugié's van de stad er niet meer zullen mogen terugkeren. (Cassino, (AP) 19.5).

HET GAAT GOED IN ITALIË.

Noland Norgaard seint uit het Geallieerde Hoofdkwartier te Napels:

De vijfde en achtste legers zijn in de Hitler-linie doorgebroken en de Duitsers in de Tyrrheense kustsector vluchtten terug naar een nieuwe berglinie, waarvan het uiteinde is bevestigd aan Terracina. Zij hebben grote hoeveelheden materiaal op de slagvelden achtergelaten: verpletterde kanonnen, tanks en voertuigen.

De Noordamerikanen hebben ook het belangrijke wegenkruispunt aan de Via Appia — Itri — genomen alsook de zeehaven Gaeta waar de nazies de grootste concentratie van geschut hadden opgehoopt, welke tot nu toe in Italië werd aangetroffen.

Bij Terracina aan de derde verdedigingsgordel, waarheen de Duitsers moesten terugvallen, hebben Geallieerde oorlogsschepen de stad en de wegen beschoten. Er ontstonden vele branden nadat een opslagplaats getroffen werd.

Geallieerde vliegtuigen vervolgen de campagne om de toevoer van voorraden naar het Duitse front te verijdelen en vielen de havens aan de Italiaanse Westkust La Spezia, Genua en Livorno aan alsook verschillende spoorbruggen in Noord-Italië.

Overdonderd sedert het begin van het huidige offensief deinsden de nazies terug onder de nieuwe slagen der Geallieerden. De positie van het gehele Duitse tiende leger ten Zuiden van Rome is in gevaar gebracht. Het totale aantal gevangenen dat geteld werd sedert het begin van het offensief bedraagt al meer dan 5500 en nog honderden ziet men terugmarcheren naar Geallieerde palissades.

Terwijl de Noordamerikanen de laatste sporen in hun sector opruimden van wat eens beschouwd werd als de Hitler-linie — van de Aurunci-bergen tot Kaap Gaeta — sneden Generaal Alphonse Juins Franse troepen de reeks verdedigingswerken van de Hitler-linie verder in het Noorden aan stukken. Zij veroverden het dorp Santa Olivia, dat beschouwd werd als een der sterktepunten van den vijand. Deze troepen reden twee dagen geleden naar die stad bovenop de Noordamerikaanse tanks. De Fransen drongen toen vooruit en namen de Monte Mandrone, welke het gehele gebied ten Noorden van Santa Olivia beheerst en ook uitzicht biedt op de weg welke ten Westen ervan loopt van Pontecorvo naar Pico — de enige ontsnappingsroute voor de verdedigers van Pontecorvo, die reeds hevig worden aangevallen door de troepen van het achtste leger.

In de Liri-vallei vorderden de tanks en pantserwagens van de troepen der Britse Dominions gisteren tegen een lichte tegenstand tot de rand van het vliegveld van Acquino, ook een punt in de Hitler-linie dat de brede vallei beschermt. De Duitse valschermtroepen, die het vliegveld verdedigden, werden uiteengeslagen en hun voertuigen werden in brand gezet door het hevige vuur van de Britse strijdmacht. De pantserstrijdkrachten stormden toen vooruit in de prikkeldraadversperringen voor de stad Acquino en onderwierpen het Duitse voetvolk aan een verrassend gordijnvuur.

Aan het Noordelijk einde van het front drongen de Polen in Westelijke richting voort door de hoge bergen van het gebied van Cassino uit en veroverden zij het dorp Santa Lucia op 4 kilometer ten Noord-Westen van de abdij van Cassino. Poolse patrouilles begaven zich ook in Piedmonte, even van de Verkeersweg No. 6 af, dat beschreven was als een der sterktepunten in de Hitler-linie.

Officiële verslagen zeiden niets omtrent enig verzet daar. **Verschillende bergen in het gebied** ten Noord-Westen van Cassino, waaronder de Monte Castellone, Colle San Angelo, top 575 en de Monte Cassino zijn gezuiverd van kleine vijandelijke detachementen (Geallieerd Hoofdkwartier te Napels, (AP) 20.5).

BOMBARDEMENTEN OP EUROPESE DOELEN.

W. W. Hercher seint uit Londen:

In een hernieuwing van het offensief tegen de vijandelijke spoorwegcentra in bezet Frankrijk heeft de Raf in de afgelopen nacht de rangeerterreinen van Boulogne, Orleans, Le Mans en Tours krachtig onder handen genomen. En hedenmorgen vervolgden Noordamerikaanse zware bommenwerpers de aanval op het Europese vasteland. Het communiqué van het Britse Ministerie van Luchtvaart meldde, dat de Britse bommenwerpers „in grote sterkte" boven Frankrijk verschenen, waardoor wordt te kennen gegeven, dat mogelijk 750 zware bommenwerpers gebruikt werden en meer dan 3000 ton springstoffen geworpen werd. Bovendien werden militaire doelen op de Westkust van Frankrijk gebombardeerd. Mosquito's vielen ook de Duitse stad Keulen aan. Zeven vliegtuigen worden vermist van de nachtelijke verrichtingen. Hedenmorgen staken zwermen van Geallieerde vliegtuigen de Straat van Dover over in de zonneschijn om de aanval op bezet Europa te hernieuwen. De Duitse radio gaf te kennen, dat sommige reeds het Reich bereikt hadden en waarschuwde, dat vijandelijke gevechtsvliegtuigen zich reeds boven West-Duitsland bevonden en dieper het land binnendrongen.

De nachtelijke aanval van de Raf volgde op de bestoking, welke gisteren aan Berlijn en Brunswijk werd **toegediend door 1500** Noordamerikaanse bommenwerpers en gevechtsvliegtuigen, die 125 Duitse vliegtuigen neerschoten ten koste van 26 bommenwerpers en 19 gevechtsvliegtuigen. De Duitse radio beweerde, dat 71 Noordamerikaanse vliegtuigen, grotendeels viermotorige bommenwerpers, werden neergeschoten.

De rangeerterreinen van Boulogne, die hedenmorgen werden aangevallen, liggen 110 kilometer over het Kanaal van Londen. De vorige maal werden zij op 11 Mei aangevallen. Tours op 232 kilometer ten Zuid-Westen van Parijs aan de hoofdspoorlijn en Le Mans, een belangrijk knooppunt van Duitse voorraadlijnen op 175 kilometer ten Zuid-Westen van de vroegere Franse hoofdstad, werden tevoren reeds herhaaldelijk gebombardeerd. Orleans op 124 kilometer van Parijs aan de Loire heeft een der voornaamste spoorwegknooppunten van Frankrijk in het voorstadje Les Aubrais. Tours heeft ook belangrijke werkplaatsen van de spoorwegen en vliegtuigfabrieken waar — naar men meent — Fockewulf 190s gemaakt worden (Londen, (AP) 20.5).

DE „GRIPSHOLM" VERTREKT.

De „Gripsholm" is om 16.40 uur uit Barcelona naar Algiers vertrokken met duizend gelukkige Noordamerikaanse soldaten en burgers, die in Duitsland gevangen waren (Barcelona, (AP) 19.5).

Dit is Den Haag. Geallieerde vliegtuigen hebben er de Kleykamp-kunsthandel aangevallen, waar de nazies belangrijke documenten hadden opgeslagen. Het gebouw staat in lichterlaaie. Men leze het verslag van de aanval in ons blad van gisteren. Op de achtergrond kan men de toren van het Vredespaleis zien.

Het nieuws van vandaag.

De Adolf Hitler linie is doorbroken. De Geallieerde legers in Italië, onder leiding van den genialen Generaal Alexander, vechten heden in de vallei van de Liri om voldoende ruimte te maken zodat de opmars naar Rome kan worden voortgezet zonder een vijandelijke bedreiging aan de flanken. De gehele Hitler-linie is evenwel nog niet verpletterd, maar er is een belangrijke bres in geslagen en de Duitsers moesten terugvallen naar een hulplinie, welke ongeveer loopt van Pico naar Terracina aan de kust. Gaeta, Itri, Santa Olivia, Santa Lucia en Piedmonte — alle in de Hitlerlinie gelegen — zijn reeds door de Geallieerde troepen veroverd.

Het Duitse bastion te Pontecorvo houdt evenwel nog stand en zal moeten worden opgeruimd. Onbevestigde berichten zeggen, dat de legers in het Zuiden nog maar 30 kilometer hebben te gaan om aansluiting te maken met de troepen op het strandhoofd van Anzio. In ieder geval is de bedreiging van Rome thans zeer toegenomen. De bezorgdheid om de Eeuwige Stad neemt dus ook toe. En met recht, als wij nagaan wat de nazies reeds gedaan hebben sedert Hitler in Duitsland aan de macht kwam. Het is te verwachten, dat zij bij een aftocht naar het Noorden grote kunstschatten zullen meevoeren en misschien zelfs zullen vernielen. De mening die evenwel bij sommigen bestaat, dat de nazies geheel Rome in puin zullen leggen, is absurd.

Welke een enorme taak dat is kan men begrijpen als men in aanmerking neemt, dat Berlijn reeds jarenlang door de Geallieerde vliegtuigen gebombardeerd wordt en het leven er nog voortgang heeft.

De Duitsers hebben waarschijnlijk in Rome niet zoveel springstoffen als de Geallieerden bij één enkele aanval op Berlijn werpen. En bovendien men heeft rekening te houden met een millioenenbevolking, welke nog aangegroeid is door vluchtelingen uit het Zuiden. De Duitsers zijn practische mensen en zullen de last van deze millioenen liever aan de Geallieerden overlaten, waardoor hoogstwaarschijnlijk een vertraging in de Geallieerde opmars zal ontstaan en de nazies tijd hebben zich te herstellen. Bij Napels heeft deze tactiek ten minste gewerkt.

De bombardementen op de Europese Vesting duren intussen voort.

Bij de aanval op Berlijn en Brunswijk werden 125 Duitse jagers neergeschoten tegen verlies van 26 Noordamerikaanse bommenwerpers en 19 gevechtsvliegtuigen. In de afgelopen nacht bestookte de Raf vier belangrijke spoorwegcentra in Frankrijk:

Boulogne, Orleans, Le Mans en Tours. Hedenmorgen worden de aanvallen op militaire doelen in Frankrijk voortgezet.

Uit Londen wordt gemeld, dat Koning Petar van Joegoslavië het Puric-cabinet heeft afgezet en zal trachten een regering te vormen, welke een ware vertegenwoordiging is van het Joegoslavische volk.

DE RUSSISCH-POOLSE GRENS — IV.

Polen en het Lithause Onafhankelijkheidsstreven.

Schending van verdragen door Rusland.

Na de verdeling van Lithauen in 1795, toen het land onder het tsaristische Rusland kwam, werd alles in het werk gesteld om Lithauen te russificeren, door het Katholiek geloof er uit te roeien en door elke schijn van onafhankelijkheid weg te vagen.

Tegen het einde van de Eerste Wereldoorlog heeft het Lithause volk door middel van zijn gekozen vertegenwoordigers, zich onafhankelijk verklaard, een onafhankelijkheid die door de gehele wereld erkend is en die bevestigd en gewaarborgd is door verschillende verdragen tussen Lithauen en de Sovjet Unie.

De bezetting van Lithauen door Russische troepen in 1940 en de verdrukking van het katholiek geloof en de cultuur van het volk daar, de bedreiging van Rusland om Lithauen bij zich in te lijven; dit alles is een schending van de verdragen die Rusland vrijwillig aangegaan is, en waarbij het voor altijd de onafhankelijkheid en culturele vrijheid van Lithauen heeft gewaarborgd.

De verschillende oproeren die er reeds plaats vonden gedurende het korte tijdperk van de Russische overheersing, wijzen er op dat het volk vast besloten is om zijn vrijheid te herwinnen en zijn katholiek geloof te behouden.

Na de opstand van 1863 bijvoorbeeld, werden er 66 Katholieke priesters van het bisdom Zemaiciai alleen verbannen.

De Russen sloten 32 kerken en 52 kapellen, verboden de bouw van nieuwe kerken of herstellingen aan de bestaande, en ontnamen aan de Kerk het recht, om in het openbaar processies te houden en te prediken.

De onafhankelijkheid herwonnen.

In 1904 kregen de Lithauers, na lange strijd de vrijheid van het geschreven woord; in het daaropvolgend jaar kwamen 2000 afgevaardigden bijeen in de oude hoofdstad Wilno en eisten de autonomie voor Lithauen. Na het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog won de onafhankelijkheidsbeweging steeds meer grond en in Februari 1918 werd door een vergadering van Lithause afgevaardigden te Wilno de Onafhankelijkheidsverklaring van Lithauen afgekondigd. Duizenden vrijwilligers gaven zich op voor de verdediging van de vrijheid van hun land, en ofschoon het land bezet was door de strijdkrachten van drie Mogendheden, — de Polen, de Bolsjewiki en de Duitsers, wisten de Lithauers hun vijanden te verdrijven.

De onafhankelijkheid van Lithauen werd op 16 Februari 1918 uitgeroepen, **dus toen de oorlog nog aan de gang was.** De regering vertrouwde op het beginsel van het zelfbeschikkingsrecht der volken van President Woodrow Wilson.

Lithauen is dus geen product van het Verdrag van Versailles en geen bufferstaat tussen Rusland en Duitsland.

Een van de vraagstukken van het pas bevrijde Lithauen was: sociale hervormingen.

Met de medewerking van alle politieke partijen organiseerde Krupavicius van de Christelijk Democratische Partij de eerste „grondhervorming". In 1939 was reeds een oppervlakte van 1.131.728 acres land in eigendom aan het volk afgestaan en 190.937 acres werden voor tijdelijk afgestaan In totaal was toen 1.774.099 acres land verdeeld

De Sovjet-waarborgen en wat ze waard zijn.

Bij het Sovjet-Lithaus Oorlogsverdrag erkende Rusland de Lithause Staat en als een vrije en onafhankelijke staat binnen de ethonografische grenzen; tevens werd het recht van Lithauen op de stad Wilno erkend. Rusland deed toen voor altijd afstand van alle souvereine rechten over het Lithause volk en grondgebied.

Op 28 September 1926 werd een niet-aanvalsverdrag gesloten tussen Rusland en Lithauen waarbij partijen zich bonden om in elke omstandigheid elkanders souvereiniteit en territoriale onschendbaarheid te eerbiedigen.

Dit pact werd op 10 October 1939 weer vernieuwd en bevestigd.

Op 31 October 1939 verklaarde Molotov aan de Opperste Sovjet Raad: „Wij zijn vastbesloten om deze verdragen nauwkeurig na te komen...... en wij verklaren dat de nachtmerrie van „onder de Sovjet invloed brengen van de Baltische Staten" niets anders is dan een uitdaging van onze vijanden en anti-Sovjet agitators.

Doch onze internationale verplichtingen die wij op ons genomen hebben en onze verklaringen met betrekking tot Lithauen zijn duidelijk. Sovjet Rusland heeft voor altijd afgezien van elke aanspraak op Lithauen."

De stad Wilno.

De stad Wilno is de twistappel geweest tussen Lithauen en Polen. Deze stad eeuwen geleden gesticht door de Lithause Hertogen is steeds het politiek en cultureel middelpunt geweest van de natie en zijn bevolking is overwegend Lithaus. Wilno werd aan Lithauen toegewezen door het Verdrag van Moskou in 1922 en door de Volkenbond door het trekken van de z.g. Curzon Linie. De tijdelijke bezetting van de stad door Poolse troepen in 1920 is door de Poolse autoriteiten onwettig verklaard, nadat de Volkenbond het optreden veroordeeld had.

De huidige toestand.

Op 15 Juni 1940 werd Lithauen door Sovjet legers bezet. Alle patriottische organisaties werden verboden. De perscensuur werd ingesteld veel erger dan onder het tsarenregime — en veroorzaakte de opheffing van alle patriottische nieuwsbladen. Het

hele zakenleven werd genationaliseerd en het land werd over genomen door de Sovjets.

Het erfrecht werd afgeschaft. Met al deze nieuwe beperkingen, bracht het platteland 40% minder op.

Bij de Seimas verkiezingen kon alleen de Communistische Partij candidaten stellen. Deportaties naar Siberië op grote schaal hadden plaats. Men schat dat er 60.000 Lithauers gedeporteerd zijn. Toen de Russen en Duitsers vijanden werden op 22 Juni 1941, trachtten de Lithauers tegen hun overheersers op te staan; bij deze poging lieten 4.00 mensen het leven. De Duitsers keurden de opheffing van de verenigingen door de Russen goed en verboden alle vergaderingen.

De Voorlopige Regering, door Lithause patriotten opgezet, werd door de Duitsers ontbonden. De door Rusland ingevoerde dwangarbeid werd gehandhaafd in het door de Duitsers bezette deel.

De meer dan één millioen Lithauers in de Verenigde Staten doen alles wat in hun vermogen ligt om hun moederland te brengen tot politieke en culturele vrijheid; zij werken mee aan de oorlogsinspanning der Verenigde Staten. Zo hebben ze op zich genomen om een bedrag van $ 10.000.000, — aan oorlogsbons te kopen.

Want de Lithauers in de Verenigde Staten zijn vol vertrouwen op President Roosevelts belofte op 5 October 1940 aan een delegatie van Lithauers: De onafhankelijkheid van Uw land is niet verloren, doch slechts tijdelijk opgeheven."

geheel verschillend is en in elk land andere normen bestaan voor wat men mag aftrekken. In de Verenigde Staten in bepaalde omstandigheden tandarts-onkosten, bijdragen aan godsdienstige en nadere doeleinden in mindering te brengen. Maar de vergelijking is toch wel zo aardig, dat wij een belastingkundige op Curaçao vroegen hetzelfde voor onze Benedenwinden te berekenen.

Neemt men een gezin van man, vrouw en twee kinderen met een inkomen van $ 5000 of daarmede gelijk staande waarde in ponden sterling of guldens, dan betaalt de vader van zulk een gezin in de Verenigde Staten $ 754 inkomstenbelasting (inclusief de inkomstentax van de staat New York), in Engeland liefst $ 1.655 (inclusief een na-oorlogs crediet van $ 225) en op Aruba, Bonaire en Curaçao $ 242.

CURAÇAO.

TELEFOONDIENST NAAR PARAMARIBO WORDT MAANDAG GEOPEND.

Maandagmorgen om 10 uur zal de telefoondienst tussen Willemstad en Paramaribo officieel worden geopend.

VENEZOLAANS DIRECTEUR VAN CULTUUR NAAR CURAÇAO.

Aanstaande Donderdag zal te Willemstad aankomen de Heer José Nucete Sardi, directeur van de afdeling Cultuur aan het Venezolaanse Ministerie van Onderwijs. De Heer Sardi, die van 25 tot 29 Mei op Curaçao zal blijven, zal Donderdag- en Zaterdagavond in het Brionatheater een lezing houden over Venezolaanse kunst en cultuur. Deze lezingen zijn gratis toegankelijk. Zij worden in het Spaans gehouden.

VERENIGINGSNIEUWS.

— Katholieke Sport Centrale: Voetbal: Rifterrein: Heden: 16 uur Sithoc — Hendrikschool.

Zondag as. om 16 uur Jong Colombia — Tropiaals; 16 uur Ecuador — Hilversum.

Honkbal: om 10 uur: Sithoc — Deportivo Curaçao.

Brakkeput: 10 uur Huldiging Kampioen Tropiaals Jrs.

Westpunt: The Western Stars — Eleven Brothers.

DE LAGE BELASTING VAN CURAÇAO.

In een artikel in de „New York Times" werd een vergelijking getroffen tussen den belastingbetaler in Groot-Brittannië en de Verenigde Staten. Zulke vergelijkingen gaan uiteraard altijd mank, omdat de levensstandaard

PRINS BERNHARD COMITÉ CURAÇAO.

Het Prins Bernhard Comité schrijft ons:

Gelijk bekend heeft ons Comité ter gelegenheid van de geboortedag van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana op 30 April jl. aan het Prins Bernhard Fonds te Londen een bedrag van ƒ 17.500 doen overmaken.

In aansluiting hierop heeft het Comité het voorrecht gehad het navolgend radiogram van Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard te mogen ontvangen:

„Hogelijk waarderend bijdrage voor mijn fonds door u gestort ter ere van de verjaardag van Hare Koninklijke Hoogheid betuig ik u hiervoor mijn bizondere dank".

(Getekend) Bernhard Prins der Nederlanden.

Gebruik makend van deze gelegenheid moge het P.B.C.C. aan zijn begunstigers zijn hartgrondige dank uitspreken voor al hun bijdragen en giften, welke het Comité in staat stelden een dusdanig belangrijke overboeking te doen geschieden. [redacted]

EEN NIEUW BLAD.

In 1940 is de St. Joseph Groep van de katholieke padvinders met een maandblad begonnen. In December 1942 werd het gestaakt. Het was 'Hoger Op'. Thans is het gelukkig herleefd en wel onder redactie van José Kopra, Frans Wernet en Jan Gerarda. Het blad is gestencild, verschijnt eens per maand en heeft een keurig gedrukt omslag. „Ons blad is er weer en de nieuwe redactie zal laten zien wat zij kan", schrijft het blad. Dit hopen wij zeker. Zulke tijdschriften doen altijd veel goed en hun betekenis is groter dan de meesten denken. Ze versterken de verenigingsband en wat op Curaçao van belang is, zij nopen weer enkele lieden zich meer toe te leggen op het schrijven van de Nederlandse taal. Verbazend aardige prentjes staan in dit nummer, dat bovendien zeer actueel is, want het heeft al een verslag van de wandelmars van eergisteren. Veel succes zouden wij bijna wensen, als Redacteur Jan Gerarda ons niet verzekerd had, dat dit voor padvinders onbegrijpelijk is en moet luiden: Goed spoor en goede jacht!

Wie d'Amigoe leest Verkwikt hart en geest.

WERELDNIEUWS.

DE AANVAL OP SOERABAIA

C. Yates McDaniel seint uit het Geallieerde Hoofdkwartier in het Zuidwestelijk deel van de Stille Oceaan:

Geallieerde vliegdekschepen onder bescherming van vlootstrijdkrachten hebben Soerabaia kort na het aanbreken van de dageraad op Woensdag bestookt in de eerste soortgelijke aanval op Japans voornaamste basis in Nederlands Oost-Indië. De Japanse luchtmacht en defensies op de grond boden slechts geringe tegenstand aan bijna honderd vliegtuigen van vliegdekschepen. Liberators uit het Zuidwestelijk deel van de Stille Oceaan kwamen daarna aanzetten in de nacht van Woensdag om ook een steentje bij te dragen. De Japanse vloot liet geen spoor van zich zien. Het is waarschijnlijk de eerste maal dat zulk een grote Geallieerde vlootmacht is doorgedrongen in de wateren van Nederlands Oost Indië sedert de Japanners twee jaren geleden de slag in de Java Zee wonnen.

De vliegtuigen van vliegdekschepen vernielden 19 vijandelijke vliegtuigen op de grond bij de aanval op Soerabaia; 2 werden in de lucht neergeschoten. De Britse en Noordamerikaanse bommenwerpers plaatsten voltreffers op 10 schepen met een totale scheepsruimte van 35.000 ton. Slechts een schip zag men ontploffen, doch de andere zijn vermoedelijk eveneens gezonken. De grootste schade werd aangericht in het havengebied, waar de olie-raffinaderij en belangrijke werktuigkundige fabrieken vernield werden. Twee drijfdokken werden nog beschadigd. Het Geallieerde verlies bedraagt 3 vliegtuigen; geen enkel schip ging verloren. Onder de Geallieerde vliegers bevonden zich Noordamerikanen, Britten, Australiërs, Nederlanders en Fransen (Geallieerd Hoofdkwartier in het Zuidwestelijk deel van de Stille Oceaan, (AP) 20.5).

RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

„Op 19 Mei vonden geen belangrijke veranderingen plaats aan het front. Op 18 Mei ontwrichtten of vernielden onze troepen aan alle fronten 14 Duitse tanks. 43 Vijandelijke vliegtuigen werden neergehaald in luchtgevechten of door het afweervuur" (Moskou, (AP) 19.5).

VERKLARING VAN SMUTS.

Premier Jan Christiaan Smuts van Zuid-Afrika heeft in Birmingham verklaard, dat de aanval uit het Westen, Oosten en Zuiden de „uiteindelijke beslissing in Europa veel eerder kan brengen dan de pessimisten voorspellen". Sprekende bij een plechtigheid waarbij hem de „vrijheid van de stad" werd toegekend zeide Smuts: „Het zou verkeerd zijn alle hoop en aandacht te richten op de invasie uit het Westen en te vergeten dat alle drie fronten slechts één zijn en als één geheel moeten worden beschouwd".

Smuts zeide optimistischer te zijn dan vele anderen omtrent de duur van de strijd tegen Japan als Hitler verslagen is. Hij voorzag een nieuwe organisatie volgens het model van de oude Volkenbond (Birmingham, (AP) 19.5).

BRAKKESTEIN IN BESLAG GENOMEN.

Dr. Kasteel studeerde er.

Het voornaamste huis van de Paters van het Heilig Sacrament in Nederland, Brakkestein bij Nijmegen, is door de Duitsers in Augustus verleden jaar in beslag genomen, zo werd eerst thans bekend gemaakt aan het Kantoor van Oorlogsinlichtingen der Verenigde Staten door het Nederlandse Inlichtingenkantoor te New York. Een Pater van genoemde congregatie heeft de inbeslagneming vermeld in een brief, die in New York is aangekomen.

In deze brief staat ook dat de Paters Cox en Govaert en vier postulanten gevangen genomen werden en dat sedertdien niets meer omtrent hen vernomen is.

Gelijk bekend is dit het klooster waar Dr. P. A. Kasteel vroeger enige tijd gestudeerd heeft.

CURAÇAOSE SPREEKWOORDEN.

1 — Een kleine bark heeft een diep ruim.

2 — Mieren gaan niet dood onder een zak suiker.

De Kroniek der Victorie.

15 Mei — De Geallieerden — de Fransen — doorbreken de Gustav-linie in Italië. Het Chinese Hoofdcommando meldt de opening van een Chinees offensief in de provincie Yunnan.

17 Mei — Een Geallieerd overeenkomst met Nederland, België en Noorwegen over het bestuur in de bevrijde gebieden getekend.

Hevig bombardement op Soerabaia.

18 Mei — De Geallieerden veroveren Cassino in Italië.

20 Mei — De Hitler-linie in Italië doorbroken.

Duitslands 10e leger zal hard moeten vechten als het wil voorkomen, dat de Geallieerde strijdkrachten in Italië onder leiding van Generaal Harold Alexander Rome veroveren. Het gaat er anders hard op gelijken, dat deze belangrijke gebeurtenis, niet lang meer op zich zal laten wachten.

Nu de val van Cassino — waarop wèl lang gewacht is — een feit is en de Gustav-linie is doorbroken schijnt de Adolf Hitler linie ook open te barsten, hetgeen te begrijpen is want men kan nog zulk een goed systeem van verdedigingswerken hebben, maar als de verdediging eenmaal gedesorganiseerd is zullen de kazematten weinig baten. En zoals een zegsman in het Geallieerde Hoofdkwartier te Napels verklaard heeft is dit het geval aan het Italiaanse slagfront.

Inderdaad, de verovering van Rome heeft nooit zo nabij geschenen sedert de Geallieerde landingen bij Anzio en Nettuno. Op deze landingen hadden de Verenigde Landen een grote hoop gevestigd, doch spoedig bleek, dat de aanval niet met voldoende strijdkrachten werd uitgevoerd om te worden doorgezet. Thans echter bestaat er een grote kans, dat het toch de troepen op het strandhoofd zullen zijn, die Rome het eerst zullen binnentrekken. De vraag is maar wat de Duitsers zullen [illegible] bare strijdkrachten in Italië verdelen?

Zullen zij versterkingen uit het Noorden aanvoeren?

Als wij al deze mogelijkheden overwegen dan is wel duidelijk, dat de Geallieerde Bevelhebbers met verschillende dingen rekening moesten houden toen zij de plannen beraamden voor de nieuwe campagne welke thans gaande is.

Blijkens de berichten van de laatste dagen is de vijand nog altijd bevreesd, dat een landing zal worden uitgevoerd in het Noord-Westen van Italië, gezien de gemelde opdracht tot het verwijderen der burgerbevolking uit zulke grote havens als Genua, Rapallo enz.

Met de opening van het offensief in Italië is blijkbaar het scherm opgegaan voor de grootste onderneming, welke ooit door krijgers is uitgevoerd. Het bovenstaande laat al zien hoe schitterend de Italiaanse strijd past in het kader van een bestorming der Europese Vesting uit het Oosten, Westen en Zuiden, omdat niet kan worden ontkend, dat deze strijd, zomede de actie der Joegoslavische vaderlanders, grote aandacht en inspanning van het Duitse Hoofdcommando vereist.

Adolf Hitler zelf schijnt zich niet meer direct in te laten met het oorlogsbeleid van zijn land. Enige tijd geleden hoorde of zag men niets van hem in Duitsland. Steeds was het, dat de Führer zich bevond in zijn hoofdkwartier aan het Oostfront, waar hij de taak van de Russen naar alle waarschijnlijkheid heeft helpen vergemakkelijken.

Maar de laatste tijd houdt hij weer bijeenkomsten met vriend Benito Mussolini, die toch niet zo doodziek is als de geruchten willen doen voorkomen, en ontvangt hij arbeiders die zich onderscheiden hebben in de door bombardementen gehavende oorlogsnijverheid. Foto's van den Führer, afgedrukt in Dagblad „Amigoe di Curaçao", tonen een flinken fit uitzienden Hitler, geen gebroken aan slapeloosheid lijdenden man — in tegenstelling weer tot de geruchten van niet [illegible]

Nu heeft Adolf Hitler het wel veel beter dan de rest van het Duitse volk. In zijn „arendsnest" te Berchtesgaden heeft hij weinig te vrezen van Geallieerde bombardementen; voedsel heeft hij volop omdat hij niet zoals de Engelse Koning bijvoorbeeld op hetzelfde rantsoen leeft als zijn onderdanen.

En Duitsland is nog altijd meester op eigen grondgebied en een belangrijk stuk van de rest van Europa.

Naar een en ander te oordelen schijnt de man, die zoveel lijden over de wereld heeft gebracht, dus niet gebukt te gaan onder de huidige toestand.

Alle tekenen wijzen er evenwel op, dat Duitsland thans zijn moeilijkste tijd tegemoet gaat. Maarschalk Jan Christiaan Smuts, de Premier van Zuid-Afrika, is zelfs van mening, dat Duitsland eerder verslagen zal worden dan men algemeen denkt, hoewel het na de invasie in West-Europa en een hernieuwd offensief der Russen uit het Oosten nog wel een tijdje zal duren voordat de Wehrmacht vernietigd is.

Dat de invasie spoedig zal komen is een verwachting die goede grond heeft. Waarom anders die geweldige ophoping van materiaal in Engeland, die samentrekking van Geallieerde troepen, het verbod aan de burgerij om in bepaalde kuststreken te komen, de beperking van het diplomatiek verkeer tegen alle protesten van Engelands bondgenoten in, de benoeming van het invasie-commando onder Eisenhower? Waarom dat alles?

De mening werd dezer dagen geopperd, ter gelegenheid van de ondertekening van het verdrag der „Grote Geallieerden" met Nederland, België en Noorwegen voor het bestuur in de bevrijde gebieden, dat de invasie dus nog niet zo nabij is. Wij zouden echter willen opmerken, dat de regeringen van al deze landen van West-Europa wel reeds enkele jaren gehad hebben om een bestuursorganisatie te vormen, die dan de taak van het leger zal moeten overnemen zodra de vijand uit een deel van het thans bezette gebied verdreven is. Waarom werd het verdrag dan niet nader getekend? Dat dit thans geschied is doet wel veronderstellen dat de vooroereidingen nu gereed zijn en correspondenten in Engeland hebben dit trouwens ook gerapporteerd.

Wat de regeling zelf betreft: zij is juist wat de regering steeds als haar verlangen heeft te kennen gegeven. Natuurlijk valt nog niet te zeggen, hoe zij in de practijk zal werken, omdat natuurlijk veel afhankelijk is van de personen die de taak in handen hebben en ook van de bevolking in de bevrijde gebieden.

De Geallieerden hebben in verband hiermede veel geleerd in Italië, gelijk zij ook op veldheerkundig gebied veel in Italië geleerd hebben. Ten opzichte van het bestuur over de veroverde gebieden in Duitsland is nog geen officiële bekendmaking gedaan, hoewel men zegt, dat de Britten, Noordamerikanen en Russen reeds tot een vergelijk gekomen zijn. Of ook Nederlanders iets te zeggen zullen hebben in het bezette Duitsland is zover wij weten nog nergens bevestigd, hoewel ons bijvoorbeeld wel bekend is, dat het leger van het Dominion Canada sedert December jl. officieren opleidt voor het bestuur in de bezette gebieden.

De bedoeling van de militaire bezetting van Duitsland zal wel zijn, dat deze zal duren tot de vrede. De Geallieerde mogendheden, die de meeste strijdkrachten hebben, zullen dan blijkbaar de belangrijke functies onderling verdelen. Welke de positie van Nederland daarbij zal zijn, staat te bezien. Van belang hierbij is evenwel, dat ons land aan Duitsland grenst en, wat ook niet vergeten mag worden, na de oorlog even als vroeger op economisch gebied voor een belangrijk deel weer op Duitsland zal zijn aangewezen.

Wellicht weet de Nederlandse regering evenmin als wij wat in verband hiermede te doen valt maar vóór Duitsland bezet wordt zal Nederland vrij zijn en het is goed er nu reeds de aandacht op te vestigen opdat deze quaestie terstond ter hand genomen worde in het bevrijde moederland.

Laatste Nieuws.

— Officieel werd bekendgemaakt door het Geallieerde Hoofdkwartier op Ceylon, dat de Japanners verdreven worden uit Myitkyina door de Noordamerikaanse en Chinese strijdkrachten, die uit drie richtingen komen aanzetten. 6½ Kilometer ten Zuiden van Myitkyina vordert een andere Geallieerde colonne in de richting van de rivier de Irrawaddy, terwijl ten Noorden van de stad een andere strijdmacht komt aanrukken uit Gharpate. De Geallieerde bekendmaking zeide, dat het dorp Zigyum bezet is en patrouilles Kstkyo aan de overzijde van de Irrawaddy zijn binnengedrongen.

In de Mogaung-vallei ten Noorden van Myitkyina worden de operaties voortgezet tegen het omsingelde Japanse garnizoen in Warong. De Chinese 22e divisie is nog in het bezit van de wegversperring op de weg van Kamaing ten Zuiden van Maladawng niettegenstaande de vijandelijke aanvallen. Van beide zijden valt er een grote luchtactiviteit te bespeuren.

— Radio-Londen zeide, dat het vijfde leger zich een weg baant door de Hitler-linie op iets meer dan 32 kilometer van de troepen op het strandhoofd van Anzio.

— Radio-Parijs zeide, dat Noordamerikaanse bommenwerpers hedenmorgen het gebied van de Franse hoofdstad hebben aangevallen en belangrijke schade aanrichtten.

— Noordamerikaanse zware bommenwerpers — waarschijnlijk 250 in getal — hebben drie vijandelijke vliegvelden in Noord-Frankrijk en de rangeerterreinen te Reims aangevallen.

— Het Duitse Hoofdcommando heeft het verlies van Campodimele in de Hitler-linie toegegeven. De stad ligt bijna dwars over de weg tussen Itri en Pico.

Kent gij uw kleuter?

X.

Het eigenlijke spreken.

Het kind begint te spreken op het ogenblik, dat het een klank voortbrengt met het bewustzijn van haar betekenis en met de bedoeling, daarmee een mededeling te doen. Wij hebben in onze vorige artikelen gezien, hoe het spreken is voorbereid door de uitdrukkingsbewegingen van de brabbelperiode, door het zinloos navolgen en door het zinvol reageren op iets, dat hem gezegd werd. Grijpen nu deze drie functies in elkaar, dan is het eigenlijke spreken begonnen.

Voorbeelden van deze drie manieren.

Het kindje heeft al reeds maanden lang „mama" gebrabbeld en daardoor een biezondere gemoedstoestand b.v. honger of verdriet verraden. Dit brabbel**geluid** wordt nu een brabbel**woord**, dus **taal**, als het kind met „mama" ook zelf subjectief dus, er een inhoud aan verbindt, onverschillig of het moeder betekent of iets anders b.v. hongergevoel. Of het kind heeft b.v. mechanisch het woord „wafwaf" nagesproken als het hem werd voorgezegd, totdat op een goede dag het kind bij het weer uitspreken van het woord, op het hondje blikt, waarop die naam slaat. — Of ten derde: het kind heeft reeds geruime tijd bij het woord tiktak, zonder het zelf te spreken, begrip aangetoond door naar de kamerklok te kijken bij het horen van dit woord. Als nu dit woord door het kindje zelf gesproken wordt voor de eerste maal, dan krijgt dat woord betekenis voor hem.

De tijd, waarop het kind begint te spreken.

De tijd waarop het kind begint te spreken ligt omstreeks het 5de verreljaar; maar hier doen zich geen grote schommelingen voor. Er zijn kinderen, die reeds op 3/4 jaar zinvolle woorden spreken en anderen, die zich op 1½ jaar nog alleen met gebaren behelpen; maar deze gebaren zijn dan zo vol uitdrukking, dat ze tonen, dat het kind zeker verstaat. Zo veel schijnt wel vast te staan dat meisjes over het algemeen eerder beginnen te spreken dan jongens, eveneens jonge kinderen eerder dan oudere. De reden hiervoor is dat zij de veel kinderlijker taal van hun broertjes en zusjes kunnen overnemen, terwijl de eerstgeborene alleen op de taal van den volwassene is aangewezen. Ook staat vast dat kinderen uit het gewone volk later beginnen dan van de hogere standen. Komt dat misschien hier vandaan, dat moeders uit het gewone volk meestal geen tijd hebben, terwijl de kindermeid zich de gehele dag met het meer gegoede kind kan bemoeien?

Niet gauw reden tot ongerustheid.

De vaardigheid in het spreken gaat echter, als dit eenmaal begonnen is, niet met een gelijkmatig tempo door van dag tot dag. Integendeel: heel dikwijls zijn er tijden van stagnatie, die op de ouders somtijds verontrustend kunnen werken, maar deze wordt weer afgewisseld door perioden van plotselinge voortgang, waarop dan weer een periode volgt van een meer slepende ontwikkeling.

Zeer dikwijls komt deze stagnatie in het leren spreken reeds bij het begin. Het kind heeft nl. nauwelijks het zinvolle gebruik van een paar woorden veroverd of dan verstrijken er soms maanden, waarin niets bijgeleerd wordt en somtijds zelfs het verworvene weer verloren gaat. Zo schrijft Preyer over zijn zoontje, dat de gehele taal van zijn kind een half jaar lang bestond uit „atta" (vooruit) en „dakke" (dankje). Stern bericht dat het edele woord „da" 2½ maand de enige inhoud was van de taal van zijn zoontje.

Repertoire van woorden.

Het kind doet onbewust een keuze uit de vele woorden, die het om zich heen hoort; het verstaat veel meer woorden, als dat het zelf kan spreken; een veel groter aantal komt over de verstaansdrempel dan over de spraakdrempel.

Ook bij ons volwassenen is de schat van woorden, die we spreken veel kleiner, dan die wij verstaan, maar toch is de afstand nergens zó groot als in de eerste maanden van het spreken. Hier laten we weer het dagboek spreken van Stern over zijn dochtertje Eva, die op de leeftijd van 1 jaar en 1 maand de volgende woorden op haar repertoire had:

ata: voor vader en moeder;

puppe: voor pop en plaatjes van kinderen;

wauwau: voor haar speelgoedhondje.

baba: als reactie tegenover iets afkerigs.

pap of pappap: voor eten;

koekoek: voor verstoppertje spelen.

doedoe: als grappige vermaning..

da: bij het afgeven van haar cadetje.

De kleutertaal bestaat uit natuurlijke symbolen.

De kleuter stoort zich voorlopig helemaal niet aan de conventionele taal! Als men het bovengenoemde repertoire beziet, dan valt op, dat het kind een tendenz heeft naar woorden, waarbij tussen de klank en de betekenis een natuurlijke samenhang bestaat. Hij zal dus niet spreken van hond, maar van wafwaf; van bè voor een schaap: van pufpaf voor een trein etc. Zulke natuurlijke klanksymbolen hebben een heel andere invloed dan conventionele woorden!

Daardoor kan de kleuter zijn navolgingsdrang botvieren in het nadoen van geluiden en bewegingen.

Intuïtief voelt de moeder dit aan door met den kleuter in zijn eigen taal te spreken en woorden aan de hand te doen, die hij graag overneemt.

p. B. A. Schipper.

ONS KONINKRIJK

BISSCHOP G. J. VESTERS, M.A.C. NAAR AUSTRALIË.

Het was voor mij een aangename verrassing, toen ik — door een vriendenhand — in de Dominicaanse Republiek een nummer van de „Nederlandse Kroniek" mocht ontvangen.

Dat was een weldaad.

Een Nederlands Bisschop, al heeft hij veertig lange jaren buiten Nederland gewerkt, blijft zijn Nederlands hart behouden, hoewel hij als missionaris de kerkelijke spreuk tot de zijne maakte: „Missionarii patria mundus".

Vooral in benarde tijden als de tegenwoordige, spiedt zijn katholiek Nederlands gemoed naar het geringste teken, dat hoopvolle verwachtingen voorspelt voor zijn dierbaar Geloof en zijn bemind Vaderland.

En die tekenen leest hij bij bundels in de hem uit verre streken overgewaaide Kroniekbladen. En hij blikt hoopvol en dankbaar naar de hemel waar de dageraad begint te gloren van een schonere dag.

Gelijk zo ontelbaar velen zag ook de schrijver van deze bijdrage zijn werkkring door de oorlog onderbroken.

Door de Kerkelijke Overheid als missionaris gezonden achtereenvolgens naar de Philippijnen, Brazilië, Nederlands Oost-Indië en Australisch Nieuw Guinea, werd hij in dat gebied na 16-jarige arbeid door een langdurige tropenziekte dermate verzwakt, dat hij zich gedwongen zag zijn ambt als Apostolisch Vicarius neer te leggen, na zijn opvolger te hebben geconsacreerd.

Met bloedend hart trok hij zich naar Australië terug, waar hij aldoor naar krachten voor de missies arbeidde en van waaruit hij zich in 1941 naar de Verenigde Staten van Noord-Amerika begaf om voor de steeds groeiende missie hulp te zoeken.

De 9e December 1941 zou hij zich te San Francisco opnieuw naar Australië inschepen, doch het Pearl Harbor verraad op 7 December 1941 was ook voor hem een grote persoonlijke tegenslag, daar het ten gevolge had, dat zijn vertrek voor onbepaalde tijd werd uitgesteld.

Hij verzocht als dienstdoend aalmoezenier op een der vele transportschepen de overtocht te mogen maken, doch zijn 66-jarige leeftijd bleek hiertegen een bezwaar te zijn. Hij probeerde vervolgens aan het Nederlands Indische vliegkamp te Jackson werkzaam te worden gesteld, doch het aantal Katholieken daar was te gering. Toch bezocht hij voor een week de Nederlandse en Indische jongens aldaar.

Tenslotte belandde hij in de Dominicaanse Republiek om daar een jaar lang met zijn Canadese confraters apostolische arbeid te verrichten.

Maar zijn vurig verlangen bleef uitgaan naar Australië; het bloed kruipt waar het niet gaan kan.

En het is in Australië, dat hem thans een horizont van echt apostolische arbeid geopend is. Wellicht zal het hem aldus gegeven worden de allengs vrijkomende Nederlands Indische missie-gebieden de behulpzame hand te reiken bij de moeizame heropbouwingsarbeid in velerlei zin.

G. J. Vesters M.A.C.

WEDERWAARDIGHEDEN VAN EEN ZEEMAN

De „Sydney Morning Herald" heeft een artikel gewijd aan de wederwaardigheden van den marconist R. O. Borgers en kapitein J. D. Thurmann, beiden van de Koninklijke Paketvaart Maatschappij, die het Nederlandse Kruis van Verdienste hebben gekregen.

Borgers was 22 jaar toen hij in Januari 1940 voor een reis van drie maanden vertrok. Deze reis duurt nu al meer dan 4 jaar en vier schepen, waarop hij diende zijn reeds tot zinken gebracht; twee werden door duikboten getorpedeerd, een werd door een watervliegtuig getorpedeerd en het vierde werd door duikbommenwerpers tot zinken gebracht. Het eerste schip vervoerde hout uit Canada en Borgers was in zijn hut, toen het schip door een torpedo werd getroffen, op enkele meters van de bewuste hut. Borgers trachtte te seinen, maar de radio was buiten gebruik en dus gebruikte hij de cristal-zender. Onder het seinen kwam de mast naar beneden; daarna begon het schip langzaam te zinken ;eerst twee uur later werd Borgers gered. Zijn tweede schip, een Nederlandse cargo werd voor de kust van Wales tot zinken gebracht; de torpedo van een watervliegtuig trof het schip in de voorsteven; de bemanning vluchtte in de reddingssloepen en werd later door een kustboot opgepikt. Het derde avontuur overkwam hem in een Nederlandse tanker, die door drie torpedo's werd getroffen en die op weg was om gerepareerd te worden in New York. Na de tweede treffer ging de bemanning in de reddingssloepen en zag nog juist het schip aan vlammen en zwarte rook opgaan, toen het door een derde torpedo werd getroffen. De duikboot kwam aan de oppervlakte en de kapitein vroeg of er brood en water genoeg was aan boord; hij wenste de mannen goede reis en twee dagen later werden zij door een Engelse vrachtbood opgenomen.

Het vierde schip werd herhaaldelijk tussen Australië en Nieuw Guinea uit de lucht bestookt; drie der Javaanse opvarenden werden hierbij gedood. In Milne baai werd het schip, terwijl het voor anker lag, aangevallen door 25 duikbommenwerpers. Door een der bommen liepen 11 leden der bemanning levensgevaarlijke verwondingen op, terwijl een andere bom dwars door een reddingssloep sloeg. Drie uren werd het schip nat gehouden om te voorkomen, dat de munitie ontplofte; plotseling kantelde het schip toen en zonk.

Journalistiek Leven in Curaçao.

65.

1939. **De Cactus**, maandblad, orgaan van de Vereniging Rijpere Jeugd te Emmastad (jeugd van 15 tot 18 jaar). Werd gratis onder leden en belangstellenden verspreid. De jeugd schreef zoveel mogelijk zelf, stencilde en tikte alles. Eerste nummer December 1939. Sedert 1943 kan men zeggen dat de Cactus verdwenen is. Redacteur Hendrik van Beek.

1940. **De Politie op Curaçao**, maandblad bestemd voor de Corpsen Militaire Politie-troepen, Burgerpolitie en de Veldwacht in het gebiedsdeel Curaçao. Redactie George Seppen en Geert Johan Botterweg. Gedrukt bij Paul Blok. Eerste nummer 31 Mei 1940. Ontstaan uit Wenken voor de Politie. Het nieuwe politie-maandblad — Europees Nederland, Oost-Indië en Suriname hadden ook eigen politiële bladen — verscheen juist een jaar. Laatste nummer April 1941. Hierna begon te verschijnen het Militair- en Politietijdschrift voor Curaçao (nr. 162).

1940. **NEWS BULLETIN**, uitgave van het Britse Consulaat. Aanvankelijk bedoeld voor de Britse troepen op Curaçao, groeide het bulletin in 1941 na de komst van Consul E.T. Lambert uit tot een in een opelage van 360 exemplaren verspreid nieuwsblad, dat vooral van grote waarde is door de Britse commentaren op het oorlogsnieuws. Gestencild; in het Engels.

1943. **JONGE WACHT**, gestencild maandblad van de Jonge Wacht, opgericht ter vervanging van het gelijknamige blad uit Nederland.
Verschijnt sedert begin 1944 om de twee maanden. Geheel in het Nederlands. Aardige, toepasselijke stukken. Redacteur Frater Maria Johannes de Deo (Verbunt). Vooral met de christelijke feestdagen verschijnen mooie nummers.

Clubblad S.V. Groot Kwartier, verenigingsorgaan van de op 23 Mei 1939 opgerichte vereniging. Verschijnt elke maand, geheel in het Nederlands. Redactie D. Terpstra Sr., A. van Gent, J. A. de Winter. Eerste nummer April 1943. Drukkerij De Stad.

MEDEDELINGEN-COMUNICACIONES, maandblad, orgaan van de Achtbare Loges De Vergenoeging en Igualdad te Willemstad. Gestencild verenigingsorgaan met mededelingen aan de leden en artikeltjes die op de vrijmetselarij betrekking hebben. Eerste nummer medio 1943.

SPORTKOERIER, „Algemeen sportblad voor het Gebiedsdeel Curaçao". Eerste nummer 5 Mei 1944. Weekblad. Redacteur Otto H. Zalm. Opvolger van La Prensa Deportiva (nr. 165). In het Nederlands en Papiament. Tipografia Americana.

1944. **SPORTBLAD VAN ENGELEN**. Gestencild, elke keer ander formaat. Eerste nummer Januari 1944.

MADURO NEWS, a monthly publication by and in the interest of the staffs of the firm of S.E.L. Maduro & Sons Inc., and the Maduro & Curiel's Bank, Curaçao, Eerste nummer 24 Januari 1944.

EMMASTAD BERICHTEN, elke Donderdag. Redactie de directie van C.P.I.M./C.S.M. waarvoor optreedt A. A. Lamme. Dit blad verving de lawine van circulaires, die vroeger van directiewege verspreid werden en welker inhoud thans tot eenmaal per week wordt opgespaard.

ORGAAN VAN DE HENDRIKSCHOOL, tweewekelijks blad van de Hendrikschool te Willemstad. Een gestencild schoolblad onder redactie van de 8ste klasse. Eerste nummer 15 Mei 1944. Een prijsvraag voor een naam voor het blad werd in dit eerste nummer uitgeschreven.

HOGER OP, maandblad van de St. Jozef Groep der katholieke padvinders, herleving van no. 150. Redactie José Kopra, Frans Wernet en Jan Gerarda. Gestencild. Eerste nummer 20 Mei 1944.

Voor het volgende betekent F het nummer van het feuilleton en het tweede nummer de kolom. F 19.4 wil dus zeggen, de vierde kolom van het 19e feuilleton.

F 17.1: Le Phare de Curaçao.

F 17.5: Andariego is synoniem met Andador: die veel loopt en overal komt. El que anda mucho. El que anda siempre de una parte a otra.

F 17.6: Navaja, geen angel, maar knipmes verzekert iemand die beter Spaans kent dan het woordenboek waar wij onze kennis uit putten. Navaja de afeitar-scheermes.

F 17.6: Vapulador: synoniem met Azotador; van het werkwoord vapular-striemen zwepen.

F 20: Tien jaar nadat de eerste drukkerij van het Vicariaat was opgericht dus in 1853, waren er twee drukkers en een jongen. Hoewel er dus geen enkel product van deze drukkerij bekend is, werd er blijkbaar wel en hard gewerkt!

F 20.6: De school van Van den Donk was onder de kwartieren van den voorzitter niet van den secretaris van de R.K. Volksbond: Conscientiesteeg no. 35.

F 21.2: Agostin moet overal zijn Agustin.

F 21.3: Agustin Sr. had 4 zoons: Pascual werd vergeten; in F 40.2: staan ze volledig, inclusief de dochters.

F 21.4: Ricardo A. Bethencourt.

F 21: Bij andere drukkerijen nog te vermelden: Imprenta del Comercio (Imparcial verscheen daar), Imprenta del Pueblo (waar Civilisadó verscheen), Imprenta de la Libreria, Imprenta El Canal, Internationale Drukkerij, Imprenta W. C. Grünings, Drukkerij Excelsior, Tipografia Mercantil (van Otto Cras, later de Erven Otto Cras), Tipografia Nacional, Tipografia Elite. Meestal zijn dit dus drukkerijen die naar het enige daar verschijnende blad genoemd werden. Journalistiek en drukkersvak waren toen veel een personele unie!

F 21.5: Drukkerij Blok werd 30 Maart 1944 overgenomen door De Stad N.V.

F 22.5: In 1853 aan te vullen op 22 April 1853.

Bovendien iets verderop voor de alinea aanvangende met 'In elk geval, in te lassen:

Het merkwaardige is bovendien, dat er een contract bestaat de dato 1 Mei 1851, dus toen Putman nog niet aan teruggaan dacht, tussen Van Herpen en ... Mgr. Niewindt, waarbij Van Herpen zich verplicht om voor 120 gld. 's jaars (n.b.) voor Mgr. Niewindt te drukken. In het contract, dat in het Vicariaatsarchief van Curaçao berust, staat de plaats der drukkerij helaas niet vermeld.

F 27: Sassen heeft na zijn terugkeer de gehele historie in een comediestuk verwerkt, waarvan een exemplaar op Curaçao is beland, dat is zoek geraakt, maar waarvan één afschrift was gemaakt. Het is maar kort. Dagblad Amigoe di Curaçao zal het binnen kort publiceren.

F 29.2: Het huis waar Sassen was toen geschoten werd is de huidige Lavanderia Principal, Rodeweg 13.

F 30.6: Woutersplein moet zijn Julianaplein.

F 34:7 Bij Pastoor Vincent Jansen „O.P." schrappen (in de 5e kolom staat het goed). Ludovicus was Predikbroeder; Vincent niet.

F 34.7: Pater Euwens schrappen; hij werd onderscheiden als rector van het St. Elisabethsgasthuis. Pater Jansen en Pater Hulsman zijn de enige journalisten, die als zodanig koninklijk onderscheiden zijn op Curaçao.

F 35.1: Het motto onder de kop van La Union moet vertaald worden: God zegene het eerzame handwerk" daar dit de vaste spreuk der gezellenverenigingen in Duitsland en Nederland is. Zij openen hiermede haar vergaderingen.

F 38.7: Tussen de tweede en derde regel is uitgevallen: 'dagblad op te richten. Dit is niet'.

F 40.4: Diario del Comercio (nr. 67), een aan ene zijde bedrukt vel van 35 x 50 cm. met een kleine kolom telegraphisch nieuws van de Franse kabel, verder wat artikeltjes en advertenties.

F 50.6: Het tussenkopje „De Taak van de Gouvernementspersdienst" te veranderen in „Het Monsterverbond". De Heer Elias deelde ons mede, dat de censuur niet werd geoefend door de Gouvernementspersdienst, doch dat aan hem behalve de Gouvernementspersdienst ook de censuur werd toevertrouwd, een 'monsterverbond' zoals hij het zelf beschouwd wil zien. Feitelijk was dit uit het stuk — zie kolom 4 — wel op te maken, maar het is beter, dat het nog even uitdrukkelijk worde vastgesteld.

F 53.7: Twee namen zijn dooreen gelopen. Na 'Jongh, J. D. de' moet men lezen:

Kramers, Ildefonso A. A. („Dries").

Palm, J. Camilo [niet Camillo].

EINDE.